Samenwerkingsverband
Fryslân-Noard

Jaarverslag 2014 en 2015

Inhoudsopgave

Inleiding		2
Hoofdstuk 1.	Relevante ontwikkelingen	3
Hoofdstuk 2.	Regulier waar het kan, speciaal waar het moet	5
2.1	Uitgangspunten	
2.2	Doelstellingen en beoogde resultaten	
2.3	Resultaten 2014-2015	
2.3.1	Deelname VSO	
2.3.2	Versterken ondersteuningsstructuur op de scholen	
2.4	Actiepunten	
Hoofdstuk 3.	Er valt geen kind tussen wal en schip	9
3.1	Uitgangspunten	
3.2	Doelstellingen en beoogde resultaten	
3.3	Resultaten 2014-2015	
3.3.1	Dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod	
3.3.2	OPDC	
3.3.3	Ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen	
3.3.4	Beperken voortijdig schoolverlaten	
3.4	Actiepunten	
Hoofdstuk 4.	Aansluiten bij bestaande situatie: behouden wat goed is, verbeteren waar het kan en moet	14
4.1	Uitgangspunten	
4.2	Doelstellingen en beoogde resultaten	
4.3	Resultaten 2014-2015	
4.3.1	Expertisecentrum	
4.3.2	Cluster 1 en 2	
4.3.3	Systematiek indicering en toewijzing	
4.4	Actiepunten	
Hoofdstuk 5.	Integrale samenwerking in het belang van de leerling	17
5.1	Uitgangspunten	
5.2	Doelstellingen en beoogde resultaten	
5.3	Resultaten 2014-2015	
5.3.1	Afstemming met gemeenten over jeugdzorg	
5.3.2	Versterken van educatief partnerschap met ouders	
5.4	Actiepunten	
Hoofdstuk 6.	Professioneel werkklimaat via korte lijnen en met zo weinig mogelijk bureaucratie	19
6.1	Uitgangspunten	
6.2	Doelstellingen en beoogde resultaten	
6.3	Resultaten 2014-2015	
6.3.1	Transparante en efficiënte procedures	
6.3.2	Ontwikkelen van systeem van kwaliteitszorg	
6.4	Actiepunten	
Hoofdstuk 7.	Samenvatting resultaten en actiepunten	21

Inleiding

De uitgangspunten van het SWV Fryslân-Noard, zoals die zijn beschreven in het Ondersteuningsplan 2014 – 2018, vormen de leidraad voor dit jaarverslag. Deze uitgangspunten zijn:

- Regulier waar het kan, speciaal waar het moet
- Er valt geen kind tussen wal en schip
- Aansluiten bij bestaande situatie: behouden wat goed is, verbeteren waar het kan en moet
- Integrale samenwerking in het belang van de leerling
- Professioneel werkklimaat via korte lijnen en met zo weinig mogelijk bureaucratie

In elke paragraaf van dit hoofdstuk staat een uitgangspunt centraal. Per uitgangspunt worden kort uitwerkingen, doelstelling en beoogde resultaten beschreven, waarna de resultaten die behaald zijn in 2014 en 2015 worden weergegeven. Bij de behaalde resultaten worden cijfers weergegeven, inhoudelijke resultaten beschreven en relevante uitkomsten van tevredenheidsonderzoek en zelfevaluatie. Elke paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van actiepunten die op basis van de resultaten zijn geformuleerd. In hoofdstuk 7 worden alle resultaten en actiepunten nog eens samengevat.

Het samenwerkingsverband heeft in september 2015 de tevredenheid van de scholen in beeld gebracht door de tevredenheidsvragenlijst voor scholen uit het kwaliteitszorgsysteem van het samenwerkingsverband voor te leggen aan de zorgcoördinatoren van alle scholen binnen het samenwerkingsverband. In totaal hebben 22 zorgfunctionarissen deze vragenlijst ingevuld. Het samenwerkingsverband heeft de resultaten beschreven in een verslag.
Daarnaast heeft het samenwerkingsverband in 2015 een pilot uitgevoerd met het zelfevaluatie-instrument uit het kwaliteitszorgsysteem van het samenwerkingsverband. Met dit instrument wordt de kwaliteit van de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden van het samenwerkingsverband beoordeeld. In totaal hebben acht personen dit instrument ingevuld. De resultaten zijn beschreven in een verslag.
In dit jaarverslag zijn relevante, opvallende punten uit de verslagen over het tevredenheidsonderzoek bij scholen en uit de zelfevaluatie opgenomen. Voor een volledig beeld van de resultaten verwijzen we naar onderliggende verslagen.

Hoofdstuk 1 Relevante ontwikkelingen

In 2014 en 2015 zijn er een aantal ontwikkelingen geweest die van invloed waren op het beleid en de dagelijkse werkzaamheden van het SWV Fryslân-Noard. Hieronder worden deze ontwikkelingen kort beschreven. De eventuele acties die voortkomen uit deze ontwikkelingen komen terug in het vervolg van dit jaarverslag.

Bevindingen Inspectie van het Onderwijs
De Onderwijsinspectie heeft zowel in 2014 als in 2015 een bezoek gebracht aan het samenwerkingsverband. De eerste maal in maart 2014 betrof het een simulatiebezoek, waarin de opzet en werkwijze van het SWV Fryslân-Noard is getoetst aan de wettelijke en overige gestelde kaders. De Inspectie constateerde een constructieve samenwerking tussen alle geledingen en sprak het vertrouwen uit dat alles binnen de wettelijke termijnen gerealiseerd zou worden. De tweede maal was in maart 2015 en ditmaal betrof het een kwaliteitsonderzoek. De benoeming van de directeur in plaats van twee projectleiders, de heldere organisatiestructuur en de positieve financiële situatie werden positief bevonden. Hierdoor was, volgens de Inspectie de uitgangspositie voor het samenwerkingsverband gunstig. Verder constateerde de Inspectie dat er vorderingen zijn gemaakt in de verdere concretisering van het ondersteuningsplan en vond de Inspectie dat de extra ondersteuning binnen het SWV Fryslân-Noard versterkt werd door het oprichten van een orthopedagogisch-didactisch centrum (OPDC) en een Expertisecentrum. De website is volgens de Inspectie duidelijk en biedt ouders en personeel informatie over de ontwikkelingen van het samenwerkingsverband. Om te voldoen aan de wettelijke voorschriften was het wel nog nodig om explicieter een procedure en beleid terug- of overplaatsing naar het voortgezet onderwijs vanuit het VSO te formuleren alsook de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten te benoemen. In het najaar van 2015 zijn deze documenten, na vaststelling door het Bestuur en met instemming van de Ondersteuningsplanraad (OPR), bij de Inspectie ingeleverd.

Transitie Jeugdzorg
Nadat in augustus 2014 de wet Passend Onderwijs van kracht werd, volgde in januari 2015 de Transitie Jeugdzorg. De spiegelwetgeving rond Passend Onderwijs en de Jeugdwet biedt een kader om de ondersteuning van jeugdigen in en buiten scholen integraal aan te pakken. In beide wetten zijn bepalingen opgenomen rond wederzijdse afstemming tussen samenwerkingsverbanden/schoolbesturen en gemeenten rond het ondersteuningsplan en de gemeentelijke jeugdhulp. In deze horizontale bestuurlijke verhouding is men gezamenlijk verantwoordelijk voor een sluitend aanbod van ondersteuning en hulp aan jeugdigen en ouders. Het SWV Fryslân-Noard participeert dan ook in diverse ambtelijke en bestuurlijke werkgroepen en overleggen rondom deze thema's, zowel in regionaal als in provinciaal verband. Met de gemeenten in de regio is afgesproken dat er jaarlijks een OOGO wordt gevoerd over Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd.

In 2014 en 2015 zijn de eerste initiatieven op het gebied van een integrale en vroegtijdige aanpak tot stand komen:

- Pilot 'School als Vindplaats' in Leeuwarden (een samenwerkingsmodel tussen GGD, Jongerenwerk en VO scholen).
- Een gezamenlijk thuiszitteroverleg met het RMC, het SWV Fryslân-Noard en Samenwerkingsverband Friesland (primair onderwijs). In de loop van 2015 is ook het MBO in de regio hierbij aangesloten. Dit heeft onder meer geleid tot een regionaal thuiszitterprotocol dat later ook door andere regio's in Friesland is opgepakt.
- Scholen en gebiedsteams maken afspraken over afstemming en samenwerking binnen de regio Noordoost Friesland, Noordwest Friesland en Leeuwarden. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat deze samenwerking met de gebiedsteams nog lang niet overal voldoende en structureel zichtbaar is binnen de scholen voor voortgezet onderwijs. De structuur van de gebiedsteams en de spreiding van de VO scholen vormen hierbij een extra uitdaging.

Het is duidelijk dat de ontwikkeling van integrale onderwijszorgarrangementen meer tijd vraagt. Zo is de wens om in het OPDC van het samenwerkingsverband tot een structurele samenwerking met ketenpartners te komen vooralsnog niet meegenomen bij de inkoop van diensten bij de zorgaanbieders door de gemeente. Het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) heeft zich in 2015 garant gesteld voor de kosten die gemoeid waren met de inzet van expertise van Jeugdhulp Friesland binnen het OPDC. Het RMC stelt eveneens een leerplichtambtenaar beschikbaar voor zes uur in de week voor de monitoring van de thuiszitters in het PO, VO en MBO.

Integratie LWOO en PrO in passend onderwijs
In het voorjaar van 2015 is het wetsvoorstel 'Integratie LWOO en PrO in passend onderwijs' aangenomen door de Eerste en Tweede Kamer. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2016 ook leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) en praktijkonderwijs (PrO) onder de verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs vallen. SWV Fryslân-Noard heeft, in lijn met de wetgeving, in 2015 het Ondersteuningsplan aangevuld met informatie over de integratie van LWOO en PrO. In het najaar van 2015 is dit addendum Ondersteuningsplan met betrekking tot LWOO & PrO, na vaststelling door het Bestuur en met instemming van de OPR, bij de Inspectie ingeleverd.

Governance
In het kader van artikel 24e en 24e1 en van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) is de scheiding tussen bestuur en toezicht verplicht gesteld. De Inspectie geeft aan dat het SWV Fryslân-Noard in formele zin het intern toezicht georganiseerd heeft.
In juni 2015 is een code Goed Onderwijsbestuur VO gepubliceerd door de VO Raad. Het SWV Fryslân-Noard past deze code toe, waarbij het samenwerkingsverband niet in de verantwoordelijkheden van de aangesloten schoolbesturen treedt. Voorts is de toepassing nog in ontwikkeling. Met name de interne toezichthoudende taak van het Bestuur moet de komende tijd nader vorm en inhoud krijgen. Om daadwerkelijk inhoud te geven aan de scheiding tussen bestuur en toezicht, is gekozen voor een fasegewijze aanpassing van het besturingsmodel. Met ingang van 2018 is de aanpassing volledig doorgevoerd.

Hoofdstuk 2. Regulier waar het kan, speciaal waar het moet

2.1 Uitgangspunten

Het SWV Fryslân-Noard heeft het uitgangspunt *Regulier waar het kan, speciaal waar het moet* uitgewerkt in een aantal punten, waarvan de volgende relevant zijn voor dit jaarverslag:

1. Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. Voor SWV Fryslân-Noard betekent dit, dat de meeste kinderen thuishoren in het regulier onderwijs maar dat er een kleine groep leerlingen gebaat zal blijven bij voortgezet speciaal onderwijs. Binnen de regio zullen daarom scholen voor voortgezet speciaal onderwijs blijven bestaan (cluster 3 en 4).
2. Om alle leerlingen goed onderwijs te kunnen bieden, vindt SWV Fryslân-Noard het van belang dat het primaire proces op de scholen wordt versterkt. Van docenten wordt verwacht dat zij hierin hun eigen professionele verantwoordelijkheid nemen. Van schoolbesturen en directies wordt verwacht dat ze hun docenten enerzijds ondersteunen en anderzijds aanspreken op deze verantwoordelijkheid. Vanuit het samenwerkingsverband wordt ondersteuning geboden.
3. Om alle leerlingen goed onderwijs te kunnen bieden, is daarnaast een sterke zorgstructuur noodzakelijk. Schoolbesturen zullen hierop worden aangesproken door het samenwerkingsverband. Binnen het samenwerkingsverband zal iedere school moeten voldoen aan een basisniveau van zorg. De zorg die een school biedt staat beschreven in het ondersteuningsprofiel van de school.

2.2 Doelstelling en beoogde resultaten

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat SWV Fryslân-Noard wil bereiken binnen het uitgangspunt *Regulier waar het kan, speciaal waar het moet.*

Regulier waar het kan, speciaal waar het moet	
Wat willen we bereiken?	Deelname VSO - De deelname VSO stabiliseert - De deelname VSO blijft onder landelijk gemiddelde - De deelname VSO neemt geleidelijk af (zowel in aantal als in %) Versterken ondersteuningsstructuur op de scholen - Er worden meer leerlingen opgevangen in reguliere scholen door tijdig inzetten van expertise vanuit SWV Fryslân-Noard (consulenten en gedragsdeskundigen) - De scholen zijn tevreden over het expertisecentrum: de gemiddelde beoordeling is voldoende tot goed - Elke school voldoet aan een basisniveau van zorg dat door het SWV Fryslân-Noard is vastgesteld - Elke school heeft de zorg die ze biedt beschreven in haar schoolondersteuningsprofiel
Hoe gaan we dit doen?	Deelname VSO - Monitoren verwijzingen - Symbiosetrajecten en terugkeer naar regulier VO stimuleren Versterken ondersteuningsstructuur op de scholen - Expertisecentrum voor behoud van specifieke expertise door inzet gedragsdeskundigen en consulenten - RPCL in 3 regio's voor advisering en consultatie tussen scholen en samenwerkingsverband. - Kennisdeling door middel van scholing, nieuwsbrieven etc. - Evalueren en versterken van de ondersteuningsstructuur op de school
Hoe meten we onze resultaten?	Monitoren aantallen leerlingen in VSO Monitoren aantal afgegeven TLV's Monitoren uitstroom VSO, waaronder aantallen leerlingen van VSO naar VO Monitoren inzet van expertisecentrum en RPCL

	Tevredenheid scholen over expertisecentrum en RPCL Zelfevaluatie Ontwikkeling kwaliteitszorg fase 2: schoolniveau

2.3 Resultaten 2014 en 2015

2.3.1 Deelname VSO

Uit de zelfevaluatie blijkt dat het samenwerkingsverband voldoende scoort op het realiseren van het uitgangspunt thuisnabij onderwijs en op het monitoren van deze realisatie door de aantallen leerlingen op de reguliere scholen en de verschillende arrangementen te registeren. Dit wordt bevestigd door onderstaande gegevens en uit de gegevens in § 3.3.

Tabel. Deelnamepercentage VSO ten opzichte van totaal aantal VO-leerlingen, uitgesplitst naar bekostigingscategorie en vergeleken met landelijke percentages

	01-10-2011			01-10-2012			01-10-2013			01-10-2014			01-10-2015*		
	V02101		Land.	V02101		Land.	V02101		Land.	V02101		Land.	VO2101		Land.
		%	%		%	%		%	%		%	%		%	%
VSO cat 1	404	2,78	3,04	395	2,72	3,08	395	2,72	3,15	381	2,61	3,19	377	2,55	3,04
VSO cat 2	13	0,09	0,11	10	0,07	0,11	7	0,05	0,11	13	0,09	0,12	13	0,09	0,12
VSO cat 3	49	0,34	0,31	60	0,41	0,31	59	0,41	0,34	68	0,47	0,35	68	0,46	0,32
VSO Tot.	466	3,21	3,46	465	3,21	3,51	461	3,17	3,61	462	3,16	3,66	458	3,10	3,47

* cijfers ministerie april 2016.

Uit deze cijfers valt op te maken dat het aantal VSO-leerlingen in de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven is. De (voorlopige) cijfers van 1 oktober 2015 laten zelfs een kleine afname zien, zowel in absolute aantallen als in het percentage van het totaal aantal VO-leerlingen. Hoewel er landelijk over de hele linie sprake is van een daling van het aantal (V)SO-leerlingen, zitten wij ook op 01-10-2015 nog onder het landelijk gemiddelde.

Uit bovenstaande tabel is verder op te maken dat afname van het aantal VSO-leerlingen zit bij de bekostigingscategorie Laag, dit betreft leerlingen bij wie de ondersteuningsbehoefte in verhouding laag is. De aantallen in de bekostigingscategorie Midden zijn nagenoeg constant gebleven. Alleen in de bekostigingscategorie 3 (Hoog) hebben wij jaarlijks meer leerlingen dan het landelijke gemiddelde.

Er zijn drie VSO-scholen die deel uitmaken van SWV Fryslân-Noard: VSO de Monoliet, VSO it Twalûk en VSO de Wingerd. Samen hebben zij op 01-10-2015 447 leerlingen, van wie 353 doorverwezen zijn door het SWV Fryslân-Noard: 178 op VSO de Monoliet, 80 op VSO it Twalûk en 95 op VSO de Wingerd. Een kleine 80% van de leerlingen van de drie VSO-scholen in onze regio vallen dus ook financieel onder onze verantwoordelijkheid.
Gekeken naar het totaal van de 458 leerlingen die ons samenwerkingsverband doorverwezen heeft en waarvoor wij financieel verantwoordelijk zijn, gaan 105 (23%) van deze 458 naar een VSO-school in een ander samenwerkingsverband.

Tabel. Door SWV Fryslân-Noard afgegeven TLV's

	Totaal	**A. Vanuit regulier VO of Observatietraject of anders***	**B. Onderinstroom, aanvraag vanuit VSO**	**C. Herindicaties, vanuit VSO (CvI of TLV)**
		Totaal:		
Aug – dec. 2014	29	24	2	3
Jan. – juli 2015	169	28	50	91
Aug. – dec. 2015	130	22	24	84
TOTAAL aug'14-dec.'15	**328**	**74**	**76**	**178**
Schooljaar 1415	*198*	*52*	*52*	*94*
Jaar 2015	*299*	*50*	*74*	*175*

* aanvankelijk is de onderverdeling A, B en C nog niet consequent ingevoerd.

Van het totale aantal afgegeven TLV's (aug.'14 t/m dec.'15 is totaal 328) zijn er 33 in de bekostigingscategorie Hoog afgegeven; hiervan gaat het om 10 nieuwe VSO-leerlingen (Onderinstroom) en 23 herindicaties. In de categorie Midden zijn er 4 afgegeven, 2 nieuwe VSO-leerlingen (Onderinstroom) en 2 herindicaties. De rest van de afgegeven TLV (291) is afgegeven in de categorie Laag.

Leerlingen vanuit VSO naar regulier VO
In november '15 heeft het SWV Fryslân-Noard een beleidsnotitie (inclusief handreiking) over terugkeer vanuit het VSO naar het VO vastgesteld. Op dit moment heeft het samenwerkingsverband nog geen eenduidig beeld van hoeveel leerlingen er vanuit het VSO uitstromen naar het regulier VO.

Symbiosetrajecten
In 2015 hebben twee klankbordgroepen van docenten, ouders en medewerkers van het SWV Fryslân-Noard zich gebogen over wat er nodig is om tot goede symbiose trajecten tussen VSO en VO te komen. Een groep heeft zich specifiek gericht op de behoeften hierin rondom de groep leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum (ASS) op HAVO/VWO niveau. De adviezen uit deze groepen worden meegenomen in de verdere beleidsontwikkelingen op dit gebied.

2.3.2 Versterken ondersteuningsstructuur op de scholen

Om te zorgen dat de deelname van het VSO stabiel blijft en op den duur verkleint, is het van belang dat het primaire proces in de reguliere scholen zo optimaal mogelijk verloopt. Een ondersteuningsstructuur op het niveau van het samenwerkingsverband draagt daar aan bij.
Het samenwerkingsverband faciliteert de ondersteuningsstructuur op de scholen, door de inzet van het OPDC en het Expertisecentrum en door het overdragen van financiën. Dit laatste is bedoeld voor het versterken van de basis- en extra ondersteuning binnen de scholen zelf. De eerste twee jaren gebeurde het toekennen van financiën op basis van oude LGF- financiering.

Expertisecentrum
In het kader van de continuïteit hebben we daar waar mogelijk aangesloten op de werkwijze van de oude drie samenwerkingsverbanden. Het SWV Fryslân-Noard en de scholen bevinden zich in een overgangsfase naar handelingsgericht werken. Het versterken van de zorgstructuur en basisondersteuning op de scholen is gaande, mede door inzet van het Expertisecentrum.
Uit het Tevredenheidsonderzoek komt naar voren dat men in het algemeen voldoende tevreden is over het Expertisecentrum. Een aantal onderwerpen scoort goed: het nakomen van gemaakte afspraken, de snelheid van reageren en de samenwerking. Alle andere onderwerpen scoren voldoende.

De gedragsdeskundigen hebben in het schooljaar 2014-2015 in totaal 172 onderzoeken afgenomen/acties ondernomen. Dit betrof consultgesprekken (60), onderzoeken HGD (25) en IQ-onderzoeken (13). Verder zijn de gedragsdeskundigen ingezet voor observatie, begeleiding van individuele leerlingen of klassen en het schrijven van 90+ LWOO motivaties. Ook zijn er in dit schooljaar door de leerspecialisten en gedragsdeskundigen 58 dyslexieonderzoeken afgenomen. Daarnaast bestond de betrokkenheid van de gedragsdeskundigen bij de scholen uit: deelname ZAT vergaderingen, advies en consultatie m.b.t. individuele leerlingen, groepen en zorgstructuren. Ook werden zij betrokken bij het opstellen/controleren van het OPP en het eventuele tekenen voor inbreng in de RPCL of PCL-PaO.
Sinds april 2015 werken drie voormalig ambulant begeleiders van cluster 4 als consulent passend onderwijs bij het samenwerkingsverband. Zij begeleiden scholen bij het inrichten van de basisondersteuning en worden ingezet bij het toerusten en het professionaliseren van docenten en teams. Ook bij individuele vragen rondom leerlingen wat betreft zoeken naar een passende onderwijsplek worden zij ingeschakeld. Zij begeleiden tevens leerling en ouders bij een overstap vanuit het regulier VO naar het VSO.
Het expertisecentrum, zowel gedragsdeskundigen als consulenten passend onderwijs, wordt ook ingeschakeld voor het informeren en scholen (workshops, studiedagen) van schoolmedewerkers over OPP's, het samenwerkingsverband, etc.

RPCL
Binnen het SWV Fryslân-Noard heeft de RPCL twee functies: kennisdeling en toeleiding. De informatie over de toeleiding staat in § 4.3.3. In totaal hebben de drie RPCL's 116 aanvragen voor advies rond toeleiding tot het OPDC besproken. Naast de 116 dossiers heeft de RPCL 25 casussen anoniem besproken. Het bespreken van de

dossiers en casussen is een vorm van kennisdeling. Daarnaast verstrekt de voorzitter van de drie RPCL's informatie over het beleid van het samenwerkingsverband.
Uit het Tevredenheidsonderzoek komt naar voren dat men in het algemeen voldoende tevreden is over de RPCL. De vragen over dit onderwerp zijn door bijna alle (20) respondenten ingevuld en scoren alle voldoende (tevreden).

Kennisdeling
Door kennisdeling wordt ook gewerkt aan het versterken van het primaire proces. Dat gebeurt door het verspreiden van nieuwsbrieven, het actueel houden van de website en het organiseren van een kennisplatform. Het samenwerkingsverband heeft in 2015 drie maal een kennisplatform georganiseerd (Handelingsgericht werken & OPP binnen de school; Jurisprudentie & zorgplicht; en LWOO & PrO).
De website is volgens de Inspectie duidelijk en biedt ouders en personeel informatie over de ontwikkelingen van het samenwerkingsverband.
In het tevredenheidsonderzoek is gevraagd naar de tevredenheid over de communicatie van het samenwerkingsverband met de school. Hierover waren de meeste respondenten tevreden tot zeer tevreden. Tevens is hier gevraagd naar de tevredenheid over de bijdrage van het samenwerkingsverband aan de kennisdeling tussen scholen en specifieke deskundigen. Deze werd gemiddeld als onvoldoende beoordeeld, net als aan de bijdrage van het samenwerkingsverband aan de kwaliteitsontwikkeling van de basisondersteuning op de school. Uit de zelfevaluatie blijkt ook dat de ondersteuning van docenten bij versterken van het primaire proces in de basisondersteuning en bij het verzorgen van onderwijs aan leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte nog onvoldoende is uitgewerkt.

Ondersteuningsstructuur op de school
Voor een sterke ondersteuningsstructuur op de scholen is het van belang dat het samenwerkingsverband duidelijke standaarden heeft beschreven, waaraan de basisondersteuning op de scholen moet voldoen. Uit de zelfevaluatie komt naar voren dat het samenwerkingsverband deze standaarden goed heeft beschreven.
Uit de zelfevaluatie komt verder naar voren dat de extra onderwijsondersteuning op de reguliere school nog onvoldoende concreet en volledig beschreven is binnen het samenwerkingsverband. Daarnaast blijkt ook het evalueren van de kwaliteit van de basisondersteuning en extra ondersteuning op schoolniveau nog een ontwikkelpunt te zijn. Het samenwerkingsverband werkt dit in 2016 uit door het systeem voor kwaliteitszorg uit te breiden naar schoolniveau.
Uit het Tevredenheidsonderzoek blijkt dat de bijdrage van het SWV Fryslân-Noard aan het bieden van extra ondersteuning op de eigen school nog een aandachtspunt is.

2.4 Actiepunten
Ten aanzien van deelname aan VSO:
- Onderzoeken deelname leerlingen aan VSO scholen buiten het SWV Fryslân-Noard in relatie tot doel: thuisnabij onderwijs.
- Inzicht krijgen in de achtergrond en onderwijs/ondersteuningsaanbod van de leerlingen die zijn ingedeeld in categorie Hoog.
- Uitstroom en terugstroom uit VSO nader onderzoeken.

Ten aanzien van het vormgeven van symbiosetrajecten:
- Pilot mogelijk maken om ervaring op te doen met symbiosetrajecten voor leerlingen HAVO/VWO met een extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag (ASS) en om ervaringen in beeld brengen.
- Samen met de andere twee VO-samenwerkingsverbanden in Friesland onderzoeken hoeveel leerlingen uit bovenstaande groep onder het niveau of niet naar school gaan. Op grond van resultaten beslissen welk aanbod er moet komen/ ontwikkeld moet worden.

Ten aanzien van het versterken van de ondersteuningsstructuur op scholen:
- Duidelijkheid bieden over taken en ureninzet van gedragsdeskundigen en consulenten passend onderwijs binnen de scholen.
- Uitzoeken hoe de kennisdeling beter vorm kan worden gegeven, o.a. kennisplatforms en nieuwsbrieven.
- Uitzoeken wat de bijdrage van het samenwerkingsverband kan zijn aan de basisondersteuning op de school.

Hoofdstuk 3. Er valt geen kind tussen wal en schip.

3.1 Uitgangspunten

Het tweede uitgangspunt van het SWV Fryslân-Noard *Er valt geen kind tussen wal en schip* is uitgewerkt in de volgende punten:

1. Door een dekkend onderwijs- & ondersteuningsaanbod binnen de regio van het samenwerkingsverband te organiseren, is er voor alle leerlingen een schoolopleiding beschikbaar, die zo optimaal mogelijk aansluit bij de mogelijkheden en begeleidingsbehoefte van iedere jongere.
2. Sommige leerlingen zijn, voor kortere of langere tijd, gebaat bij (tijdelijke) extra ondersteuning die niet op de eigen school geboden kan worden. Het samenwerkingsverband biedt een tussenvoorziening waar leerlingen tijdelijk extra ondersteuning kunnen krijgen met als doel zoveel mogelijk leerlingen zo snel mogelijk weer terug te laten keren naar de reguliere school.
3. Voor leerlingen bij wie het reguliere onderwijszorgaanbod structureel niet voldoende tegemoet kan komen aan hun ondersteuningsvraag worden individuele onderwijszorgarrangementen.
4. Door flexibel, creatief en oplossings-/handelingsgericht te denken wordt een diploma of startkwalificatie haalbaar voor zoveel mogelijk leerlingen. Voor de leerlingen bij wie dit niet haalbaar is wordt een passende route richting arbeid gezocht.

3.2 Doelstelling en beoogde resultaten

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat het SWV Fryslân-Noard wil bereiken binnen het uitgangspunt *Er valt geen kind tussen wal en schip.*

Er valt geen kind tussen wal en schip	
Wat willen we bereiken?	Dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod - Het SWV Fryslân-Noard heeft zicht op witte vlekken in het aanbod en ontwikkelt daarvoor een passend en dekkend aanbod - Het SWV Fryslân-Noard heeft alle thuiszitters in beeld - Het SWV Fryslân-Noard biedt een passende aanpak voor thuiszitters OPDC - Het SWV Fryslân-Noard biedt een passend aanbod voor leerlingen die tijdelijk geen passend onderwijs kunnen krijgen op de reguliere school - Het SWV Fryslân-Noard zorgt dat de OPDC-trajecten aansluiten op de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. - Scholen, ouders en leerlingen zijn tevreden over het aanbod Ontwikkelen van Onderwijszorgarrangementen - In 2018 is beschreven welke onderwijszorgarrangementen binnen het SWV Fryslân-Noard mogelijk zijn, hoe de procedures daarvoor zijn en welke partij waarvoor verantwoordelijk is Beperken voortijdig schoolverlaten - Alle scholen binnen het SWV Fryslân-Noard blijven binnen de landelijke normen voor voortijdig schoolverlaten - Leerlingen verlaten het voortgezet onderwijs met een diploma of een startkwalificatie of zij worden toegeleid naar arbeid
Hoe gaan we dit doen?	Dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod - Onderzoeken witte vlekken in het aanbod - Monitoren en analyseren cijfers thuiszitters (drie keer per jaar) - Thuiszittersprotocol en TZ-traject ontwikkelen OPDC - Monitoren extra ondersteuningsbehoefte van leerlingen

	- Monitoren aantallen leerlingen per traject - Monitoren tevredenheid scholen, ouders en leerlingen Ontwikkelen van Onderwijszorgarrangementen - Overleg met gemeenten en andere ketenpartners - Gezamenlijk in beeld brengen van ondersteuningsbehoefte van de doelgroep(en) Beperken voortijdig schoolverlaten - Monitoren en analyseren van VSV cijfers - Monitoren uitstroom van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte
Hoe meten we onze resultaten?	Monitoren aantallen thuiszitters Monitoren aantallen leerlingen per traject OPDC Tevredenheid scholen, ouders en leerlingen over trajecten OPDC Monitoren cijfers VSV Monitoren cijfers uitstroom VSO Zelfevaluatie

3.3 Resultaten 2014-2015

3.3.1 Dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod

Ten aanzien van het verzorgen van een dekkend aanbod geven de respondenten in de zelfevaluatie aan dat het samenwerkingsverband voldoende duidelijk heeft beschreven hoe ze hiervoor zorg draagt voor alle leerlingen in de regio. In het tevredenheidsonderzoek zijn ook vragen gesteld gericht op de algemene structuur in het samenwerkingsverband. Binnen dit onderwerp is gevraagd naar de tevredenheid over de mogelijke extra ondersteuning die in het SWV Fryslân-Noard geboden kan worden (dekkend aanbod). Gemiddeld gaven de zorgcoördinatoren hierover voldoende tevreden te zijn.
Het samenwerkingsverband werkt met een vastgesteld verzuimprotocol en een vastgesteld protocol voor thuiszitters en registreert en analyseert de cijfers over thuiszitters. Preventief beleid ten aanzien van thuiszitters op schoolniveau en gestructureerd overleg met ketenpartners over thuiszitters komen in de zelfevaluatie naar voren als aandachtspunten

In het schooljaar 2014-2015 is de scholen in december en februari gevraagd hun thuiszittende leerlingen te melden. Omdat uit de eerste meting bleek dat het soms onduidelijk is wanneer verzuim geoorloofd of ongeoorloofd is, is bij de metingen daarna gevraagd naar alle leerlingen die langer dan vier weken aaneengesloten thuiszitten, met of zonder geldige reden. Ook aan de contactpersoon van de leerplichtambtenaren is gevraagd om actuele overzichten van absoluut verzuimende jongeren en vrijstellingen te geven.
De verzamelde gegevens worden vergeleken met de wekelijkse update van de lopende lijst door de Thuiszitters-commissie (leerplicht/RMC en SWV Fryslân-Noard). Sinds november 2015 vraagt de Inspectie van het Onderwijs tweemaandelijks een registratie van thuiszittende leerlingen.
In de afgelopen anderhalf jaar zijn we steeds gerichter gaan vragen en gaan volgen. Hierdoor zijn de cijfers van de diverse metingen niet goed vergelijkbaar. Bij de meting in december 2014 gaven de scholen aan dat er 39 thuiszittende leerlingen waren. De meting in november 2015 gaf, op grond van informatie van de scholen en de leerplichtambtenaren, het volgende beeld:

Tabel. Overzicht thuiszitter, 15 november 2015

	15 nov. 2015
Langdurig relatief verzuim (> 4 weken) / monitoring TZ-commissie	8
Absoluut verzuim	5
Vrijstellingen	48
TZ-traject SWV Fryslân-Noard (ook monitoring TZ-cie)	8
Traject Keerpunt (ook monitoring TZ-cie)	6
Geoorloofd verzuim – ziekmelding (ook monitoring TZ-cie)	11

Geconcludeerd kan worden dat er eind 2015 sprake is van 8 thuiszittende leerlingen, die wel ingeschreven staan bij een V(S)O-school, en 5 jongeren die niet ingeschreven staan. Voor deze jongeren wordt nog gewerkt aan een oplossing. Opvallend bij bovenstaande cijfers is dat er 48 jongeren vrijgesteld zijn van het volgen van onderwijs.

3.3.2 OPDC

Het OPDC kent vier trajecten: de Rebound, het Thuiszitterstraject, het Observatietraject (Maatwerk) en de Kinnikgroep. De eerste twee trajecten vallen direct onder het samenwerkingsverband; het Observatietraject valt onder RENN4 maar de toeleiding geschiedt door het samenwerkingsverband; de toeleiding naar de Kinnikgroep gaat via de hulpverlening (residentiële plaatsingen). Alle vier trajecten worden aangeboden op de locatie van het samenwerkingsverband en er is sprake van een inhoudelijke samenwerking.
Ten aanzien van het OPDC was het grootste aandachtspunt de snelheid van plaatsing. Doordat groepen lange tijd volledig bezet waren moest er gewerkt worden met wachtlijsten.

Rebound
Dit traject binnen het OPDC is een voortzetting van de Rebound van de oude samenwerkingsverbanden in Noord-Friesland. Hierdoor zijn er ook cijfers bekend over voorgaande schooljaren. In onderstaande tabel wordt per schooljaar weergegeven hoeveel leerlingen een Rebound-traject hebben gevolgd, hoeveel leerlingen het traject in de reguliere periode van 12 weken hebben afgerond en hoeveel leerlingen zijn teruggestroomd naar de school van herkomst.

Tabel. Aantal leerlingen, duur traject en uitstroom Rebound

	2011-2012*	**2012-2013***	**2013-2014****	**2014-2015*****
Leerlingen / trajecten	50	47	45	36
Reguliere periode (12 weken)	90%	83%	75%	53%
Terug naar school van herkomst	82%	85%	82%	72%

* Leveringsgebied: scholen SWV Noordwest Friesland en SWV Cenzore
** Leveringsgebied: scholen SWV Noordwest Friesland en SWV Cenzore en SWV Noordoost Friesland
*** Leveringsgebied: scholen nieuw SWV Fryslân-Noard

Uit de cijfers in de tabel blijkt dat het aantal leerlingen dat een Rebound-traject volgt tussen 2011-2012 en 2014-2015 is gedaald van 50 naar 36. Het percentage leerlingen dat de reguliere periode van 12 weken op de Rebound verblijft, is in de laatste 2 schooljaren gedaald naar 53 %. Ook het percentage leerlingen dat terugstroomt naar de school van herkomst is in 2014-2015 gedaald. Bijna driekwart van de leerlingen keert terug naar de eigen school op hetzelfde onderwijsniveau. Om meer zicht te krijgen op de daling in het percentage leerlingen dat de reguliere periode het Rebound-traject volgt en het percentage dat terugkeert naar de school van herkomst, zijn deze cijfers nader onderzocht. In onderstaande tabel worden de specifiekere gegevens die dit aanvullende onderzoek hebben opgeleverd gepresenteerd.

Tabel. Specifieke gegevens over duur traject en uitstroom Rebound schooljaar 2014/2015

Duur van het traject	**Aantal**	**%**	**Onderwijsvervolg**	**Aantal**	**%**
Regulier (12 weken Rebound incl. gefaseerde instroom en 4 weken ambulante Reboundbegeleiding	19	53%	Eigen school, zelfde onderwijsniveau	26	72%
Verlengd (met max. 4 weken)	12	33%	Eigen school, ander onderwijsniveau	6	17%
Verkort (langer niet nodig)	5	14%	VSO	1	3%
Totaal	36	100%	Anders	3	8%
Afgebroken (niet passend traject)	3		Totaal	36	

Opvallend is dat bij een aanmerkelijke groep leerlingen het traject met maximaal 4 weken wordt verlengd. Bij enkele van de leerlingen bleek het Rebound-traject toch niet passend te zijn. Naast de 72% leerlingen die na de Rebound terug gaan naar hun eigen school, op hetzelfde onderwijsniveau als ze voorheen zaten, stroomt 17% ook terug naar de eigen school, maar dan op een ander onderwijsniveau.

De Rebound heeft in dit schooljaar van 10 van de leerlingen, 10 van de ouders en 8 van de scholen een ingevuld evaluatieformulier ontvangen. De reacties zijn positief, de betrokkenen geven gemiddeld een 8 aan de

begeleiding. Vanuit de scholen wordt af en toe getwijfeld aan het resultaat, men geeft hierbij aan op school geen verbetering in gedrag en/ of leerprestaties te zien.
Uit het Tevredenheidsonderzoek komt naar voren dat de zorgcoördinatoren in het algemeen voldoende tevreden zijn over de Rebound. De behaalde resultaten bij de leerlingen worden hier als voldoende gewaardeerd. Als onvoldoende wordt beoordeeld de snelheid van plaatsing en de adviezen die de medewerkers geven over de aanpak op school.

TZ-traject
Binnen het SWV Fryslân-Noard is per augustus 2014, binnen het OPDC, een trajectgroep thuiszitters gerealiseerd; gericht op leerlingen die verzuimen binnen het reguliere VO. De aanpak binnen dit traject is er op gericht de leerling weer zo snel mogelijk terug te leiden naar een passende (onderwijs)plek. In het schooljaar 2014-2015 zijn 26 jongeren voor kortere of langere tijd geplaatst bij het TZ-traject, waarna er in de meeste gevallen sprake was van een vervolg binnen het onderwijs: V(S)O, VAVO of MBO. 17 van deze 26 leerlingen waren afkomstig van een VO-school uit ons samenwerkingsverband, 3 van een VO-school buiten onze regio, 2 vanuit het VSO en 4 stonden niet ingeschreven bij een school. Het merendeel van deze leerlingen was jongen (19 van de 26). De leeftijden varieerden van 12 tot en met 18, waarbij de grootste groep rond de 16 was (12 van de 26).
In het Tevredenheidsonderzoek is door 38% van de zorgcoördinatoren een waardering gegeven over het TZ-traject. Over het contact met en de deskundigheid van de medewerkers is men voldoende tevreden. De snelheid van plaatsing, de informatievoorziening en de samenwerking en adviezen worden gemiddeld (nog) als onvoldoende beoordeeld. Kanttekening hierbij is dat het TZ-traject pas in augustus 2014 gestart is en er weinig zorgcoördinatoren ervaring met dit traject hebben.

Observatietraject / Maatwerk

Tabel. Leerlingen in Observatietraject in schooljaar 2014 – 2015 en duur voltooide trajecten

Instroom leerlingen	**Aantal**	**Waarvan uitgestroomd in 1415**	**Duur voltooide trajecten**	**Aantal**	**%**
in schooljaar 2014-2015	22	8	korter dan half jaar	1	5%
al in schooljaar 2013-2014	12	8	half t/m heel jaar	12	63%
vorige schooljaren	4	3	langer dan een jaar	6	32%
totaal	**38**	**19**	**totaal**	**19**	

Uit deze cijfers wordt duidelijk dat 38 leerlingen in het schooljaar 2014-2015 in het Observatietraject zaten, de duur van hun trajecten was zeer verschillend. Om deze gegevens te kunnen duiden moeten in het vervolg meer achtergrondgegevens en gegevens van diverse jaren worden meegenomen.
Over dit traject geeft iets minder dan de helft van de respondenten in het Tevredenheidsonderzoek een mening. De beoordeling van tevredenheid is op bijna alle aspecten voldoende, alleen over de snelheid van plaatsing is men ontevreden.

Kinnikgroep

Tabel. Leerlingen in de Kinnikgroep in schooljaar 2014 – 2015 en duur voltooide trajecten

Instroom leerlingen 1415	**Aantal**	**Waarvan uitgestroomd in 1415**	**Duur voltooide trajecten**	**Aantal**	**%**
in schooljaar 2014-2015	34	16	korter dan half jaar	4	13%
al in schooljaar 2013-2014	12	10	half t/m heel jaar	15	50%
vorige schooljaren	4	4	langer dan een jaar	11	37%
totaal	**50**	**30**	**totaal**	**30**	

Uit deze cijfers blijkt dat 50 leerlingen in het schooljaar 2014-2015 in de Kinnikgroep zaten, de duur van hun trajecten varieerde van korter dan een half jaar tot langer dan een jaar. Om deze gegevens te kunnen duiden moeten in het vervolg meer achtergrondgegevens en gegevens van diverse jaren worden meegenomen.

3.3.3 Ontwikkelen onderwijszorgarrangementen

Hierover moeten nog nadere afspraken worden gemaakt met de gemeenten. In 2015 is gestart met het in kaart brengen van twee specifieke doelgroepen op provinciaal niveau: jongeren met ASS die niet of onder hun niveau onderwijs volgen en jongeren op zorgboerderijen met een onderwijsondersteuningsbehoefte.
In september 2015 werd duidelijk dat het TTVO traject van het Sprengen College en Horizonbegeleiding ophield te bestaan. In de maanden daarna is hard gewerkt om een passende onderwijsplek te vinden voor deze groep kwetsbare leerlingen. Al deze leerlingen zullen begin 2016 worden ingeschreven bij RENN4 en onderwijs ontvangen op de locatie Melkemastate waar ook het OPDC van het SWV Fryslân-Noard is gevestigd. De begeleiding via Horizon wordt, in overleg met de gemeente, voorlopig gecontinueerd en vindt deels plaats in het OPDC.

3.3.4 Beperken voortijdig schoolverlaten

Tabel. Voortijdig schoolverlaten RMC-regio Friesland Noord *

	2012 - 2013		2013 -2014		Landelijk	
2012-2013	**VSV'ers**	**% VSV**	**VSV'ers**	**% VSV**	**Landelijk %**	**Streef-norm**
Totaal VO	49	0,4%	36	0,3%	0,5%	
VO onderbouw	13	0,2%	7	0,1%		0,2%
VMBO bovenbouw	23	0,6%	20	0,5%		1,5%
HAVO/VWO bovenbouw	13	0,4%	9	0,3%		0,1%

* VSV-verkenner - website van het Ministerie van OC&W

Vergeleken met het landelijk percentage voortijdig schoolverlaters is het percentage schoolverlaters in ons samenwerkingsverband lager. In alle categorieën is er sprake van afname van voortijdig schoolverlaten tussen 2012-2013 en 2013-2014. De groep VMBO bovenbouw heeft duidelijk minder uitval dan de landelijke streefnorm.
Uit de zelfevaluatie blijkt dat het monitoren in hoeverre de leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte uitstromen conform het beoogde uitstroomprofiel nog een aandachtspunt is voor het samenwerkingsverband.

3.4 Actiepunten

Ten aanzien van het dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod:

- Om actuele overzichten te hebben wordt scholen ook tussentijds gevraagd thuiszittende leerlingen te melden bij het samenwerkingsverband. Dit naast de drie keer per jaar meting.
- Nadere analyse van de vrijstellingen in onze regio (aantallen en inhoudelijk).

Ten aanzien van het OPDC:

- Analyse van de in- en uitstroom van leerlingen op leerling- en schoolkenmerken.
- Eenduidig beschrijven van de verschillende arrangementen en trajecten die binnen het samenwerkingsverband worden geboden, inclusief doelgroep en duur traject.
- Monitoring van de snelheid van plaatsing.
- Uuitbreiden van het tevredenheidsonderzoek bij ouders en leerlingen naar alle trajecten.

Ten aanzien van onderwijszorgarrangementen:

- In samenwerking met gemeentes en andere betrokkenen verder werken aan het ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen.
- Initiatieven op dit gebied ondersteunen.
- De resultaten van het provinciaal onderzoek naar HAVO/VWO leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag (ASS) meenemen in deze ontwikkelingen.

Ten aanzien van beperken voortijdig schoolverlaten:

- Monitoren van voortijdig schooluitval van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte.
- Samen met de VSO-scholen een overzicht maken van de uitstroom van het VSO, uitgesplitst naar startkwalificatie, diploma en toeleiding naar arbeid.

Hoofdstuk 4. Aansluiten bij bestaande situatie: behouden wat goed is, verbeteren waar het kan en moet

4.1 Uitgangspunten

Het samenwerkingsverband wil zoveel mogelijk aansluiten bij de bestaande situatie in de drie regio's die samen gaan in het SWV Fryslân-Noard. Dit uitgangspunt is als volgt uitgewerkt:

1. Het samenwerkingsverband richt een Expertisecentrum in, dat gerichte ondersteuning aan de scholen kan bieden op het gebied van leren, motivatie en/of gedrag. De focus van de ondersteuning ligt op het versterken van het primaire proces en het vergroten van de expertise van de docenten en de zorgfunctionarissen.
2. Het samenwerkingsverband maakt afspraken met cluster 1 en 2 scholen om ambulante begeleiding vanuit deze speciale onderwijsvoorzieningen te waarborgen.
3. Er wordt gewerkt met een nieuwe indicatiesystematiek. Het samenwerkingsverband wordt verantwoordelijk voor de verwijzing van leerlingen naar het VSO en naar de tussenvoorziening, en voor de verdeling van ondersteuningsmiddelen onder de scholen. Het besluitvormingsproces bij indicering en toewijzing is zorgvuldig, toetsbaar en transparant.

4.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Aansluiten bij bestaande situatie: behouden wat goed is, verbeteren waar het kan en moet	
Wat willen we bereiken?	Expertisecentrum - Behouden Expertisemodel; werkwijze van de oorspronkelijke 3 samenwerkingsverbanden zo veel mogelijk doorzetten - Inrichten expertisecentrum / ondersteunen van scholen bij het versterken van het primaire proces Cluster 1 en 2 - Het SWV Fryslân-Noard overlegt met cluster 1 en 2 over een passend aanbod voor leerlingen met deze specifieke onderwijsbehoefte Systematiek indicering en toewijzing - Het SWV Fryslân-Noard heeft een zorgvuldige, toetsbare en transparante systematiek voor indicering en toewijzing
Hoe gaan we dit doen?	Expertisecentrum - Het SWV Fryslân-Noard behoudt specifieke expertise binnen het SWV Fryslân-Noard - Het SWV Fryslân-Noard inventariseert behoefte aan ondersteuning voor scholen - Het SWV Fryslân-Noard stelt de deskundigen beschikbaar voor de scholen - Het SWV Fryslân-Noard verzorgt scholing voor de scholen Samenwerking met cluster 1 en 2 - Het SWV Fryslân-Noard maakt jaarlijks afspraken over inzet van expertise, middelen, procedures en samenwerking met cluster 1 en 2 Systematiek indicering en toewijzing - Werkwijze ontwikkelen en inrichten
Hoe meten we onze resultaten?	Monitoren inzet van expertisecentrum Tevredenheid scholen over expertisecentrum en over PCL-PaO Zelfevaluatie Monitoren aantallen leerlingen cluster 1 en 2 Monitoren samenwerking met cluster 1 en 2

4.3 Resultaten 2014-2015

4.3.1 Expertisecentrum

De bovenschoolse ondersteuningsstructuur die er was in de regio, is zoveel mogelijk gehandhaafd door de experts die binnen de vroegere samenwerkingsverbanden werkten samen te brengen in het Expertisecentrum. Het SWV Fryslân-Noard heeft ervoor gekozen om deze medewerkers, indien ze dat ambieerden, hun dienstverband voort te laten zetten binnen het nieuwe samenwerkingsverband en zoveel mogelijk bij de scholen of in de functie waar ze voordien ook werkzaam waren.
In het kader van het Tripartiete Akkoord heeft het SWV Fryslân-Noard in april 2015 een drietal consulenten passend onderwijs aangenomen. Het betreft hier voormalig ambulante begeleiders die voorheen werkzaam waren bij RENN4 (cluster 4). Ook in het kader van het Tripartiete Akkoord zijn met SO Fryslân meerjarige afspraken gemaakt over inzet van ambulante begeleiding uit de voormalige cluster 3 scholen.
Zie voor de resultaten van het Expertisecentrum § 2.3.2.

4.3.2 Samenwerking met cluster 1 en 2

Met cluster 2 zijn gesprekken geweest over de samenwerking rondom cluster 2 leerlingen in de regio (inzet van expertise, middelen, procedures en verdere samenwerking). Uit de gegevens die Kentalis/cluster 2 geleverd heeft, blijkt dat in totaal 14 leerlingen op 9 van onze reguliere VO-scholen zijn die extra ondersteuning vanuit Kentalis ontvangen. Dit betreft Nazorg na plaatsing vanuit een cluster 2-school en TOS-ondersteuning in de categorie licht en midden.
In de zelfevaluatie komt naar voren de uitwerking van de ondersteuning van leerlingen op reguliere school vanuit cluster 1 en 2 nog een verbeterpunt is.

4.3.3 Systematiek indicering en toewijzing

Nieuw is dat het samenwerkingsverband met de invoering van passend onderwijs verantwoordelijk is geworden voor de toewijzing van leerlingen naar het VSO. Hiervoor heeft het SWV Fryslân-Noard protocollen en procedures opgesteld. Uit de zelfevaluatie blijkt dat het samenwerkingsverband voldoende scoort op het hebben van eenduidige procedures en termijnen voor het plaatsen van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en op het toewijzen van extra ondersteuning.
In het Tevredenheidsonderzoek is specifiek gevraagd naar de tevredenheid over de duidelijkheid van de procedures voor toewijzing en plaatsing. De zorgcoördinatoren waren hierover gemiddeld voldoende tevreden.

De PCL-PaO neemt de plaats in van de voormalige commissies van indicatie van cluster 3 en 4 en adviseert de directeur van het samenwerkingsverband over het al dan niet afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring VSO. Uit het Tevredenheidsonderzoek komt naar voren dat men in het algemeen voldoende tevreden is over de PCL-PaO. De vragen over dit onderwerp zijn door ruim 60% van de respondenten ingevuld en scoren alle voldoende (tevreden).

Vanaf januari 2016 valt ook leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. SWV Fryslân-Noard heeft hiervoor een procedure opgesteld. De PCL-PaO adviseert vanaf 2016 de directeur over het afgeven van een TLV voor praktijkonderwijs en van een Aanwijzing LWOO.

Drie regionale commissies (RPCL) geven advies over toewijzing aan de trajecten in het OPDC. In de RPCL zitten de zorgfunctionarissen van de scholen in de betreffende regio, wat deels een voortzetting is van de situatie binnen de drie voormalige samenwerkingsverbanden. In onderstaande tabel staat hoeveel dossiers in het schooljaar 2014/2015 in de RPCL zijn besproken.

Tabel. Aantal in RPCL besproken dossiers in schooljaar 2014/2015

	Gevraagd advies					
Totaal	Verwijzing Rebound	Verwijzing Observatie/ Maatwerk	Verwijzing Thuiszitters-traject	Advies TLV aanvraag	Advies	Overige
116	28	33	13	13	21	8

In 12 (van de 116) aanvragen week het advies dat de RPCL gegeven heeft af van de aanvraag. Bij 90% van de leerlingen komt het advies van de RPCL dus overeen met de inschatting van de school en de betrokken gedragsdeskundige.

4.4 Actiepunten

Ten aanzien van samenwerking met cluster 1 en 2:

- SWV Fryslân-Noard onderzoekt samen met de andere twee samenwerkingsverbanden VO de wenselijkheid van en evt. mogelijkheid voor trajectgroep(en) voor cluster 2 geïndiceerde leerlingen gekoppeld aan een school voor regulier VO.

Ten aanzien van indicering en toewijzing zijn:

- De betrokken scholen informeren over de procedure rondom LWOO/PrO
- Onderzoeken of de toeleiding naar het OPDC bij de RPCL moet blijven (i.v.m. verminderen bureaucratie en snelheid van plaatsing).

Hoofdstuk 5. Integrale samenwerking in het belang van de leerling

5.1 Uitgangspunten

Het samenwerkingsverband vindt integrale samenwerking in het belang van het kind een belangrijk uitgangspunt voor passend onderwijs. Ze heeft dit uitgangspunt uitgewerkt in de volgende punten:

1. De interne en de externe zorg binnen en rondom de scholen wordt efficiënt en integraal op elkaar afgestemd. De integrale aanpak krijgt gestalte vanuit het principe '1 kind/gezin, 1 plan, 1 regisseur'. Door snelle en korte lijnen tussen de diverse betrokken instanties en door de regievoering goed te organiseren kan de leerling/het gezin snel en goed ondersteund worden. De focus verschuift hierbij van curatief naar preventief handelen. Naast passend onderwijs spelen er tegelijkertijd nog enkele stelselwijzigingen die raken aan passend onderwijs: de Transitie van de Jeugdzorg, de wet Werken naar vermogen, het VSV beleid, de overgang van functies vanuit AWBZ naar WMO. Het is van belang om deze ontwikkelingen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.
2. De medewerking van ouders is van essentieel belang. School en ouders vullen elkaar aan vanuit het idee van 'partnerschap'. Ouders zijn vanaf het eerste moment betrokken bij interventies rondom hun kind en er wordt in gezamenlijkheid naar passende oplossingen gezocht.

5.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Integrale samenwerking in het belang van de leerling	
Wat willen we bereiken?	Afstemming met gemeenten over jeugdzorg - Scholen en gemeenten zorgen samen voor afstemming zorg en onderwijs (één kind, één plan) - In 2018 ligt er een plan waarin voor de regio beschreven staat welke overleggen er op wel niveau zijn en hoe de doorzettingsmacht is geregeld Versterken van educatief partnerschap met ouders - Ouders en school zoeken in gezamenlijkheid naar passende oplossingen indien een leerling extra ondersteuningsbehoeften heeft - Ouders worden intensief betrokken bij trajecten van hun kinderen binnen het OPDC - De mening van ouders wordt meegenomen bij het vormgeven van het beleid van het samenwerkingsverband
Hoe gaan we dit doen?	Afstemming met gemeenten over jeugdzorg - In overleg met betrokken partijen in de regio adequate overlegstructuur inrichten Versterken van educatief partnerschap met ouders - Ouders zijn vertegenwoordigd in de OPR - Ouders kunnen inspreken in de PCL-PaO - OPDC-docenten betrekken ouders - Gedragsdeskundigen en consulenten betrekken ouders (vanuit principe HGW) - Ouders zijn vertegenwoordigd in klankbordgroepen
Hoe meten we onze resultaten?	Monitoren aantallen leerlingen waarbij onderwijs en zorg op elkaar zijn afgestemd Tevredenheidsonderzoek ketenpartners Tevredenheidsonderzoek ouders OPDC Zelfevaluatie

5.3 Resultaten 2014-2015

5.3.1 Afstemming met gemeenten over jeugdzorg

Uit de zelfevaluatie blijkt dat de afstemming met jeugdzorg en WMO-zorg nog een aandachtspunt is. Het samenwerkingsverband heeft wel met alle 14 gemeenten in de regio afspraken gemaakt over de afstemming met zorgvoorzieningen voor 10 tot 23-jarigen. De afstemming van onderwijs en zorg rond leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte is nog volop in ontwikkeling. Zie ook § 3.3.3.

Al voordat passend onderwijs formeel zijn intrede deed heeft het samenwerkingsverband activiteiten ontplooid op het gebied van het registreren en monitoren van thuiszitters. Het SWV Fryslân-Noard heeft daartoe een methodiek ontwikkeld in samenwerking met de afdeling leerplicht van de betrokken gemeenten. De meting wordt sinds 2014 driemaal per jaar uitgevoerd. Inmiddels is deze methodiek ook overgenomen door het primair onderwijs en het MBO en is er een thuiszitterscommissie die wekelijks monitort welke ontwikkelingen er zijn bij de leerlingen. Ook is er inmiddels vijf keer per jaar een gezamenlijk thuiszittersoverleg georganiseerd met deze partijen. Hier worden zowel beleidsmatige zaken als casuïstiek besproken.

Het SWV Fryslân-Noard participeert in diverse regionale en provinciale overleggen op het gebied van de afstemming tussen Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd. Belangrijke thema's waren: verordeningen zorg voor jeugd en de positie van scholen en samenwerkingsverbanden daarbij, samenwerking gebiedsteams en scholen op gebied van preventie, onderwijszorgarrangementen en thuiszitters.

5.3.2 Versterken educatief partnerschap ouders

Binnen het samenwerkingsverband zijn ouders vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad (OPR) en in klankbordgroepen. Ouders hebben de mogelijkheid om in te spreken bij de PCL-PaO wanneer de school een toelaatbaarheidsverklaring aanvraagt voor hun kind. Binnen het samenwerkingsverband staat handelingsgericht werken centraal. Dit houdt in dat ouders als partner betrokken worden bij het onderwijs en de extra ondersteuning aan hun kind.
Op de website van het samenwerkingsverband staat een aparte pagina met informatie voor ouders.
In de zelfevaluatie komt naar voren dat het samenwerkingsverband voldoende duidelijk heeft beschreven hoe zij een goede relatie tussen ouders en school wil realiseren.

5.4 Actiepunten

Ten aanzien van afstemming met gemeenten over jeugdzorg:

- In 2018 ligt er een plan waarin voor de regio beschreven staat welke overleggen er op wel niveau zijn en hoe de doorzettingsmacht is geregeld.

Ten aanzien van versterken educatief partnerschap met ouders:

- Structureel inzetten van tevredenheidsonderzoeken bij ouders in alle trajecten van het OPDC.

Hoofdstuk 6. Professioneel werkklimaat via korte lijnen en met zo weinig mogelijk bureaucratie

6.1 Uitgangspunten

Het samenwerkingsverband heeft het uitgangspunt professioneel werkklimaat uitgewerkt in de volgende punten:

1. Snel, zorgvuldig en doortastend handelen kenmerkt de aanpak binnen het samenwerkingsverband. Dat betekent dat wordt gewerkt met procedures die transparant en efficiënt zijn en dat er korte communicatielijnen zijn.
2. Het samenwerkingsverband zal een eigen systeem van kwaliteitszorg ontwikkelen. Dit systeem zal gericht zijn op het borgen van het cyclische proces, zowel binnen de scholen als binnen het samenwerkingsverband, teneinde de kwaliteit van onderwijs en ondersteuning op zowel het niveau van de scholen als van het samenwerkingsverband steeds verder te verhogen. Het samenwerkingsverband maakt bij het in kaart brengen van de kwaliteit van onderwijs en ondersteuning op de scholen gebruik van de inspectierapporten. Het samenwerkingsverband zal zelf ook gecontroleerd worden door de Inspectie van het onderwijs.

6.2 Doelstelling en beoogde resultaten

Professioneel werkklimaat via korte lijnen en met zo weinig mogelijk bureaucratie	
Wat willen we bereiken?	Transparante en efficiënte procedures - Het SWV Fryslân-Noard werkt op alle relevante gebieden met transparantie en efficiënte procedures Ontwikkelen van systeem van kwaliteitszorg - In 2018 werken we met een eigen systeem van kwaliteitszorg - In 2018 werken we cyclisch aan het optimaliseren van onze kwaliteit
Hoe gaan we dit doen?	Transparante en efficiënte procedures - We evalueren jaarlijks onze procedures met betrokkenen en stellen deze zo nodig bij - Al onze procedures zijn beschikbaar voor betrokkenen (bijvoorbeeld via de website) Ontwikkelen van systeem van kwaliteitszorg - Het SWV Fryslân-Noard ontwikkelt/selecteert passende instrumenten - Het SWV Fryslân-Noard ontwikkelt documenten die het cyclisch werken ondersteunen, zoals een handboek, een format jaarverslag en een format jaarplan
Hoe meten we onze resultaten?	Overzicht beschikbare procedures in handboek Tevredenheid scholen Pilotafnames kwaliteitszorg Zelfevaluatie

6.3 Resultaten 2014-2015

6.3.1 Transparante en efficiënte procedures

Uit de zelfevaluatie blijkt dat het samenwerkingsverband voldoende scoort op het hebben van eenduidige procedures. Alle door het SWV Fryslân-Noard gebruikte procedures staan op de website. Een overzicht van alle vastgestelde procedures is opgenomen in het kwaliteitshandboek. De evaluatie van de procedures moet nog meer systematisch in de jaarcyclus worden opgenomen.

Taken en verantwoordelijkheden van deelnemers en medewerkers van het samenwerkingsverband zijn voldoende duidelijk omschreven en het samenwerkingsverband heeft een voldoende doelmatige overlegstructuur. Aandachtspunten zijn de communicatie richting de scholen, ouders en andere betrokkenen over de taken en verantwoordelijkheden en het vastleggen van doelen van communicatie en verantwoording per organisatieonderdeel. Uit de zelfevaluatie komt naar voren dat het vastleggen van hoe de toewijzing van

middelen voor extra ondersteuning aan de deelnemende scholen is georganiseerd nog wel een aandachtspunt is.

6.3.2 Ontwikkelen van systeem van kwaliteitszorg

Het samenwerkingsverband heeft samen met Cedin, educatieve dienstverlening, instrumenten ontwikkeld om de kwaliteit van de uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden van het samenwerkingsverband te monitoren. Het betreft een zelfevaluatie-instrument dat een uitwerking vormt van het toezichtkader Passend Onderwijs van de Inspectie van het Onderwijs. Daarnaast zijn vijf vragenlijsten ontwikkeld om de tevredenheid van belanghebbenden te onderzoeken: scholen (directie en zorgcoördinator), ouders van leerlingen die gebruik hebben gemaakt van een extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, leerlingen die gebruik hebben gemaakt van deze ondersteuning, ketenpartners en indieners van klachten. Ten derde verzamelt het samenwerkingsverband cijfermatige gegevens om te kunnen monitoren in hoeverre doelstellingen worden behaald, zoals aantallen thuiszitters, deelname aan VSO. Om het cyclisch werken aan de kwaliteit te ondersteunen heeft het samenwerkingsverband een handboek kwaliteitszorg opgesteld en formats ontwikkeld voor een inhoudelijk jaarverslag en het bestuursverslag (inclusief jaarrekening). Om meer zicht te krijgen op de kwaliteit van de verschillende trajecten binnen met OPDC en het expertisecentrum, zal ook een format jaarverslag gemaakt worden voor deze organisatieonderdelen.
Het samenwerkingsverband heeft de instrumenten in 2015 getest. De gegevens uit deze pilot worden gebruikt als nulmeting en zijn verwerkt in dit jaarverslag. De informatie die het zelfevaluatie-instrument oplevert over kwaliteitszorg bevestigt dat dit aspect nog volop in ontwikkeling is. Het structureel inzetten van de instrumenten en het cyclisch werken aan de kwaliteit moet logischerwijs nog vorm krijgen. Het samenwerkingsverband is van plan om de actiepunten uit het jaarverslag te vertalen in een jaarplanning, zodat meer gestructureerd gewerkt kan worden aan de kwaliteit.
In 2016-2017 gaat het samenwerkingsverband het systeem van kwaliteitszorg uitbreiden naar het schoolniveau, zodat ze inzicht krijgt op de kwaliteit van de basisondersteuning en de extra ondersteuning die scholen bieden. Het samenwerkingsverband streeft er hierbij naar om zoveel mogelijk gebruik te maken van gegevens die de scholen zelf reeds verzamelen. Ze wil deze informatie ook gebruiken voor het aanscherpen van de schoolondersteuningsprofielen en het Ondersteuningsplan.

6.4 Actiepunten

Ten aanzien van transparante en efficiënte procedures:

- Evaluatie van procedures systematisch in jaarplanning opnemen.
- Systematische communicatie vormgeven.

Ten aanzien van kwaliteitszorg:

- Actiepunten jaarverslag in jaarplanning 2016-2018 zetten.
- Systematisch gegevens verzamelen met de ontwikkelde instrumenten.
- Werkwijze ontwikkelen voor cyclisch werken aan kwaliteit en vastleggen in handboek.
- Opstellen van format jaarverslag voor OPDC, Expertisecentrum en zorgtoewijzing ten behoeve van verantwoording.
- Werkwijze opstellen/aanpassen nieuw ondersteuningsplan (2018-2022).
- Instrumenten voor kwaliteit van ondersteuning op schoolniveau ontwikkelen.
- Werkwijze opstellen/aanpassen nieuw schoolondersteuningsprofiel.

Hoofdstuk 7. Samenvatting resultaten en actiepunten

REGULIER WAAR HET KAN, SPECIAAL WAAR HET MOET	
Deelname VSO	- De deelname aan het VSO ligt in SWV Fryslân-Noard al jaren onder het landelijk gemiddelde. De deelname VSO neemt ook dit jaar af. De afname deelname VSO is vooral terug te zien in bekostigingscategorie categorie Laag. Het aantal leerlingen bekostigingscategorie Hoog blijft boven het landelijk gemiddelde liggen. - Van de 458 leerlingen die SWV Fryslân-Noard doorverwezen heeft naar het VSO en waarvoor het samenwerkingsverband dus financieel verantwoordelijk is, gaan 105 (22%) naar een VSO-school in een ander samenwerkingsverband. - In november '15 is de beleidsnotitie (inclusief handreiking) over terugkeer vanuit het VSO naar het VO vastgesteld. Het samenwerkingsverband heeft op dit moment geen eenduidig beeld van de terugstroom van leerlingen van VSO naar VO. - Voor de vormgeving van symbiosetrajecten heeft het SWV Fryslân-Noard twee klankbordgroepen van docenten, ouders en medewerkers ingesteld die hebben onderzocht wat nodig is om tot goede symbiose trajecten tussen VSO en VO te komen, bijvoorbeeld voor leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum op HAVO/VWO niveau. De adviezen uit deze groepen worden meegenomen in de verdere beleidsontwikkelingen op dit gebied.
Actiepunten	- *Onderzoeken deelname leerlingen aan VSO scholen buiten het SWV Fryslân-Noard in relatie tot doel: thuisnabij onderwijs.* - *Inzicht krijgen in de achtergrond en onderwijs/ondersteuningsaanbod van de leerlingen die zijn ingedeeld in categorie Hoog.* - *Uitstroom en terugstroom uit VSO uitzoeken.* - *Pilot mogelijk maken om ervaring op te doen met symbiosetrajecten voor leerlingen HAVO/VWO met een extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag (ASS) en om ervaringen in beeld brengen.* - *Samen met de andere twee VO-samenwerkingsverbanden in Friesland onderzoeken hoeveel leerlingen uit bovenstaande groep onder het niveau of niet naar school gaan. Op grond van resultaten beslissen welk aanbod er moet komen/ ontwikkeld moet worden.*
Versterken ondersteunings-structuur van scholen	- Het samenwerkingsverband draagt bij aan de (kwaliteit van de) ondersteuningsstructuur van de scholen door de inzet van het OPDC, het Expertisecentrum, de RPCL en het overdragen van financiën. - De zorgfunctionarissen zijn in het algemeen tevreden over het Expertisecentrum. Een aantal items scoort goed: het nakomen van gemaakte afspraken, de snelheid van reageren en de samenwerking. - Binnen het Expertisecentrum werken sinds april 2014 naast de gedragsdeskundigen ook consulenten passend onderwijs. - De zorgfunctionarissen zijn over algemeen tevreden over de RPCL. De RPCL kent twee functies: toeleiding naar het OPDC en kennisdeling. De zorgcoördinatoren in RPCL besteden veel tijd aan de toeleiding. Er worden ook beleidsmatige en inhoudelijke thema's besproken, dit is verschillend in de drie regio's. - Het SWV Fryslân-Noard werkt ook aan kennisdeling door het verspreiden van nieuwsbrieven, het actueel houden van de website en het organiseren van een kennisplatform. Het samenwerkingsverband heeft in 2015 drie maal een kennisplatform georganiseerd (Handelingsgericht werken & OPP binnen de school; Jurisprudentie & zorgplicht; en LWOO & PrO). De scholen zijn tevreden over de communicatie van het samenwerkingsverband, maar kennisdeling zien zij nog wel als aandachtspunt. - Voor het versterken van het primair proces is het van belang dat het samenwerkingsverband duidelijke standaarden heeft beschreven, waaraan de basisondersteuning op de scholen moet voldoen. Uit de zelfevaluatie komt naar voren dat het SWV Fryslân-Noard deze standaarden goed heeft beschreven.

	- Uit de zelfevaluatie komt naar voren dat evalueren van de kwaliteit van de basisondersteuning en extra ondersteuning op schoolniveau nog onvoldoende concreet en volledig is beschreven. Dit blijft een ontwikkelpunt.
Actiepunten	- *Duidelijkheid bieden over taken en ureninzet van gedragsdeskundigen en consulenten passend onderwijs binnen de scholen.* - *Uitzoeken hoe de kennisdeling beter vorm kan worden gegeven, o.a. kennisplatforms en nieuwsbrieven.* - *Uitzoeken wat de bijdrage van het samenwerkingsverband kan zijn aan de basisondersteuning op de school.*
ER VALT GEEN KIND TUSSEN WAL EN SCHIP	
Dekkend onderwijs- en ondersteunings-aanbod	- Ten aanzien van het verzorgen van een dekkend aanbod blijkt uit de zelfevaluatie dat het SWV Fryslân-Noard voldoende duidelijk heeft beschreven hoe ze hiervoor zorg draagt voor alle leerlingen in de regio. - Het samenwerkingsverband werkt met een vastgesteld verzuimprotocol en een vastgesteld protocol voor thuiszitters en registreert en analyseert de cijfers over thuiszitters regelmatig. - Eind 2015 waren er binnen SWV Fryslân-Noard 13 thuiszitters en hadden 48 leerlingen een vrijstelling. 14 leerlingen namen deel aan een traject voor thuiszitters. - Binnen het SWV Fryslân-Noard is per augustus 2014, binnen het OPDC, een trajectgroep thuiszitters gerealiseerd. De aanpak binnen dit traject is er op gericht de leerling weer zo snel mogelijk terug te leiden naar een passende (onderwijs)plek
Actiepunten	- *Om actuele overzichten te hebben wordt scholen ook tussentijds gevraagd thuiszittende leerlingen te melden bij het samenwerkingsverband. Dit naast de drie keer per jaar meting.* - *Nadere analyse van de vrijstellingen in onze regio (aantallen en inhoudelijk).*
OPDC	- SWV Fryslân-Noard kent binnen het OPDC vier trajecten: de Rebound, het Thuiszitterstraject, het observatietraject en de Kinnikgroep. De beschrijving van de verschillende arrangementen die binnen het SWV Fryslân-Noard worden geboden, waaronder het OPDC, is nog een aandachtspunt, zo blijkt uit de zelfevaluatie. - SWV Fryslân-Noard analyseert jaarlijks het aantal leerlingen dat heeft deelgenomen aan de verschillende trajecten binnen het OPDC. - Scholen zijn over het algemeen tevreden over de trajecten in het OPDC. Grootste aandachtspunt in 2015 was de snelheid van plaatsing. Doordat alle groepen lange tijd volledig bezet waren moest er gewerkt worden met wachtlijsten. - Ouders en leerlingen oordelen positief over de Rebound.
Actiepunten	- *Analyse van de in- en uitstroom van leerlingen op leerling- en schoolkenmerken.* - *Eenduidig beschrijven van de verschillende arrangementen en trajecten die binnen het samenwerkingsverband worden geboden, inclusief doelgroep en duur traject.* - *Monitoring van de snelheid van plaatsing.* - *Uitbreiden van het tevredenheidsonderzoek bij ouders en leerlingen naar alle trajecten.*
Ontwikkelen van Onderwijszorgarran-gementen	- In 2015 is het SWV Fryslân-Noard samen de andere twee VO-samenwerkingsverbanden in de provincie gestart met het in kaart brengen van twee specifieke doelgroepen: jongeren met ASS die niet of onder hun niveau onderwijs volgen en jongeren op zorgboerderijen met een onderwijsondersteuningsbehoefte. - Het samenwerkingsverband werkt aan het maken van nadere afspraken met gemeenten over onderwijszorgarrangementen. - In september 2015 werd duidelijk dat het TTVO traject van het Sprengen College en Horizonbegeleiding ophield te bestaan. In de maanden daarna is hard gewerkt om een passende onderwijsplek te vinden voor deze groep kwetsbare leerlingen. Al deze leerlingen zullen begin 2016 worden ingeschreven bij RENN4 en onderwijs ontvangen op de locatie Melkemastate waar ook het OPDC van het SWV Fryslân-Noard is gevestigd. De begeleiding via Horizon wordt, in overleg met de gemeente, voorlopig gecontinueerd en vindt deels plaats in het OPDC.

Actiepunten	- *In samenwerking met gemeentes en andere betrokkenen verder werken aan het ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen.* - *Initiatieven op dit gebied ondersteunen.* - *De resultaten van het provinciaal onderzoek naar HAVO/VWO leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag (ASS) meenemen in deze ontwikkelingen.*
Beperken voortijdig schoolverlaten	- Vergeleken met het landelijk percentage voortijdig schoolverlaters is het percentage schoolverlaters in SWV Fryslân-Noard lager. In alle categorieën is er sprake van afname van voortijdig schoolverlaten tussen 2012-2013 en 2013-2014. De groep VMBO bovenbouw heeft duidelijk minder uitval dan de landelijke streefnorm. - Uit de zelfevaluatie blijkt dat het monitoren in hoeverre de leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte uitstromen conform het beoogde uitstroomprofiel nog een aandachtspunt is voor het samenwerkingsverband.
Actiepunten	- *Monitoren van voortijdig schooluitval van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte.* - *Samen met de VSO-scholen een overzicht maken van de uitstroom van het VSO, uitgesplitst naar startkwalificatie, diploma en toeleiding naar arbeid.*
BEHOUDEN WAT GOED IS, VERBETEREN WAAR HET KAN EN MOET	
Expertisecentrum	- De bovenschoolse ondersteuningsstructuur die er was in de regio, is zoveel mogelijk gehandhaafd door de experts die binnen de vroegere samenwerkingsverbanden werkten samen te brengen in het Expertisecentrum. Verder zijn binnen het OPDC bestaande trajecten als Rebound, Observatietraject en de Kinnikgroep voortgezet. - Het SWV Fryslân-Noard heeft ervoor gekozen om deze medewerkers, indien ze dat ambieerden, hun dienstverband voort te laten zetten binnen het nieuwe samenwerkingsverband en zoveel mogelijk bij de scholen of in de functie waar ze voordien ook werkzaam waren. - In het kader van het Tripartiete Akkoord heeft het SWV Fryslân-Noard in april 2015 een drietal consulenten passend onderwijs aangenomen. Zij zijn binnen het Expertisecentrum werkzaam. Het betreft hier voormalig ambulante begeleiders die voorheen werkzaam waren bij RENN4 (cluster 4). - Ook in het kader van het Tripartiete Akkoord zijn met SO Fryslân meerjarige afspraken gemaakt over inzet van ambulante begeleiding uit de voormalige cluster 3 scholen.
Cluster 1 en 2	- Met cluster 2 zijn gesprekken geweest over de samenwerking rondom cluster 2 leerlingen in de regio (inzet van expertise, middelen, procedures en verdere samenwerking).
Actiepunten	- *SWV Fryslân-Noard onderzoekt samen met de andere twee samenwerkingsverbanden VO de wenselijkheid van en evt. mogelijkheid voor trajectgroep(en) voor cluster 2 geïndiceerde leerlingen gekoppeld aan een school voor regulier VO.*
Systematiek indicering en toewijzing	- Het SWV Fryslân-Noard heeft protocollen en procedures opgesteld voor de toewijzing van leerlingen naar het VSO (via PCL-PaO) en naar trajecten binnen het OPDC (via 3 RPCL in regio). Het advies van de RPCL over de toewijzing aan de trajecten komt bij 90% van de leerlingen overeen met de aanvraag vanuit de school. - Het SWV Fryslân-Noard en de scholen zijn over het algemeen tevreden over de werkwijze en het functioneren van deze commissies op het gebied van toewijzing. - SWV Fryslân-Noard heeft een procedure opgesteld voor de indicatiestelling voor leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. Vanaf januari 2016 adviseert de PCL-PaO de directeur ook over deze toewijzingen.
Actiepunten	- *Het samenwerkingsverband gaat de betrokken scholen informeren over de procedure rondom LWOO/PrO.* - *Het SWV Fryslân-Noard gaat onderzoeken of de toeleiding naar het OPDC bij de RPCL moet blijven (i.v.m. verminderen bureaucratie en snelheid van plaatsing).*

INTEGRALE SAMENWERKING IN HET BELANG VAN DE LEERLING	
Afstemming met gemeenten over jeugdzorg	- Het SWV Fryslân-Noard heeft samen met de afdeling leerplicht van de betrokken gemeenten een methodiek ontwikkeld voor het registreren en monitoren van thuiszitters. Er wordt driemaal per jaar een meting uitgevoerd en in de thuiszitterscommissie wordt wekelijks gemonitord welke ontwikkelingen er zijn. Daarnaast worden vijf keer per jaar in een regionaal thuiszittersoverleg beleidsmatige zaken als casuïstiek besproken. - Het SWV Fryslân-Noard participeert in diverse regionale en provinciale overleggen op het gebied van de afstemming tussen Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd. Belangrijke thema's waren: verordeningen zorg voor jeugd en de positie van scholen en samenwerkingsverbanden daarbij, samenwerking gebiedsteams en scholen op gebied van preventie, onderwijszorgarrangementen en thuiszitters.
Actiepunten	- *SWV Fryslân-Noard maakt samen met de gemeenten een plan waarin voor de regio beschreven staat welke overleggen er op welk niveau zijn en hoe de doorzettingsmacht is geregeld.*
Versterken van educatief partnerschap met ouders	- Binnen het samenwerkingsverband zijn ouders vertegenwoordigd in OPR en in de klankbordgroepen. - Ouders hebben de mogelijkheid tot inspreken bij de PCL-PaO wanneer de school een TLV aanvraagt voor hun kind. - Vanuit handelingsgericht werken worden ouders als partner betrokken bij het onderwijs en de extra ondersteuning van hun kind. - Binnen het OPDC worden ouders intensief betrokken bij het traject, bijvoorbeeld via het intakegesprek, dagelijkse logboekjournaals, huisbezoeken en evaluaties (verschilt per traject).
Actiepunten	- *Structureel inzetten van tevredenheidsonderzoeken bij ouders in alle trajecten van het OPDC.*
PROFESSIONEEL WERKKLIMAAT VIA KORTE LIJNEN EN MET ZO WEINIG MOGELIJK BUREAUCRATIE	
Transparante en efficiënte procedures	- Alle door het SWV Fryslân-Noard gebruikte procedures staan op de website. - De evaluatie van de procedures moet nog meer systematisch in de jaarcyclus worden opgenomen. - Uit de zelfevaluatie blijkt dat doelgerichte communicatie een aandachtspunt is
Actiepunten	- *Evaluatie van procedures systematisch in jaarplanning opnemen.* - *Systematische communicatie vormgeven.*
Ontwikkelen van systeem van kwaliteitszorg	- Fase 1 van het kwaliteitszorgtraject (op niveau van het samenwerkingsverband zelf) is nagenoeg afgerond. Er zijn diverse instrumenten ontwikkeld, namelijk een zelfevaluatie-instrument voor bestuur en medewerkers samenwerkingsverband en diverse tevredenheidsvragenlijsten. - Om het planmatig werken aan kwaliteit te waarborgen zijn een Handboek Kwaliteitszorg en formats voor een inhoudelijk jaarverslag en een bestuursverslag ontwikkeld.
Actiepunten	- *Actiepunten jaarverslag in jaarplanning 2016-2018 zetten.* - *Systematisch gegevens verzamelen met de ontwikkelde instrumenten.* - *Werkwijze ontwikkelen voor cyclisch werken aan kwaliteit en vastleggen in handboek.* - *Opstellen van format jaarverslag voor OPDC, Expertisecentrum en zorgtoewijzing ten behoeve van verantwoording.* - *Werkwijze opstellen/aanpassen nieuw ondersteuningsplan (2018-2022).* - *Instrumenten voor kwaliteit van ondersteuning op schoolniveau ontwikkelen.* - *Werkwijze opstellen/aanpassen nieuw schoolondersteuningsprofiel.*
Governance	- Het samenwerkingsverband past de code Goed Onderwijsbestuur VO toe. De interne toezichthoudende taak van het Bestuur moet nader vorm en inhoud krijgen.
Actiepunten	- *Fasegewijs aanpassen van het besturingsmodel met aandacht voor de scheiding tussen bestuur en toezicht.*